

Fædrelandskærlighed og ønske at bevare vort Fædreland, hvad er da Grunden til, at de komme til at se saa forskelligt? Er da Officersstanden eller de, der sidde paa Ministertabureterne, blevne mere klartsynede end andre Mennesker og navnlig end Arbejderne? Det er et Spørgsmaal, jeg hverken vil eller kan besvare, men det er en Kendsgerning, at Forskellen falder her. Jeg skal da se en lille Smule paa Officersstanden og fremsætte det Spørgsmaal: Staar Officersstanden aldeles upartisk i den Henseende? Det vil jeg besvare med: Nej, det tror jeg ikke. Vor Officersstand er af flere Grunde interesseret i, at vi faa et saa stærkt og kostbart Forsvar som muligt. Og naar det skal være virkelig stærkt, er det nødt til at koste en hel Del Penge. Dette Spørgsmaal er altsaa nemt besvaret.

Men naar nu Officererne se saaledes paa det og med megen Sagkyndighed og Bestemthed erklære, at saa og saa meget maa der ofres, det er det allermindste, de tør paatage sig at lave et Forsvar for, er det da sikkert, at det er og bør være saadan? Er det aldeles afgjort, at disse Mennesker have set fuldstændig rigtigt, og er det afgjort, at de under alle Forhold ville forlange det samme som nu, at de f. Eks. ville forlange det, som vi se de tilfordnede i Forsvarskommissionen forlange og Generalstaben og flere højere Officerer ved forskellige Lejligheder forlange? Dersom nu Danmark f. Eks. kun havde Halvdelen af de Indbyggere, det nu har — det har en Gang været Tilfældet og er Tilfældet med Lande, der ere lige saa store som Danmark —, og var vor sociale Stilling kun halvt saa god, som den er, vilde de Herrer Officerer saa bruge akkurat de samme Tal som nu? Vilde de saa sige: Det er nødvendigt at have saa og saa mange Batailloner og et saa og saa kostbart Fæstningsforsvar, for ellers er det umuligt for os at forsvare vort Land? Det er min fulde Overbevisning, at der vilde komme helt andre Tal frem. Naar Generalerne f. Eks., saa vidt jeg husker, forlange 40 Batailloner, vilde de sikkert, hvis vi kun havde halvt saa mange Indbyggere, slaa af til nogle og tyve og sige: Uden den Styrke er det umuligt for os at paatage os at ordne Landets Forsvar. Men hvis dette er rigtigt, og jeg tror, at ikke nogen tør bestride det, vil Forholdet blive dette, at vore militære sagkyndige, som jeg før bemærkede, kræve alt det, de tro, at Landet paa nogen mulig

Maade kan bære baade af levende og dødt Værn.

Jeg tror, det er det rigtige Synspunkt, jeg her anlægger, at de militære sagkyndige have en Fordring, der kommer i Forgrunden, og det er, at der skal udskrives saa stort et Mandskab, som det lader sig gøre at udskrive efter Indbyggerantallet, og at der skaffes saa store Summer i klingende Mønt, man tør tro, at Landet vil kunne gaa ind paa at bære til det døde og levende Værn. Men naar vi vide, at de sagkyndige, de virkelig sagkyndige, som jeg indrømmer, at Officersstanden er, have denne Maalestok at gaa efter, at de mene, det er deres Pligt at kræve, hvad de paa nogen Maade kunne faa i begge Retninger; vil den danske Rigsdags Opgave være at undersøge, hvor meget vi mene det er forsvaret at ofre paa vort Forsvar i økonomisk Henseende. Og her tror jeg, at Rigsdagsmændene ere og blive de mest sagkyndige.

Det er altsaa den Opgave, vi have i Øjeblikket, at faa det Spørgsmaal rejst: Hvor meget er det forsvaret for Landet at yde for at faa et bedre Forsvar end det, vi have nu, om hvilket den ærede sidste Taler erklærede, at de 20 Mill. Kr., vi aarligt brugte dertil, ere udgivne til ingen Nytte, og det er der flere end han, der have sagt. Dette Spørgsmaal er det særlig Rigsdagsmændenes Opgave at klare. Vi have i mange Aar talt og arbejdet for at komme nedad med vore Militærugifter. Naar vi se paa de regnskabsmæssige Tal paa Militærbudgetterne, maa vi indrømme, at det ikke er lykkedes. Vi ere tværtimod komne Skridt for Skridt opad. I de senere Aar er det maaske ikke sket saa meget, men nedad er det ikke gaaet. Desuagtet er der ude omkring i Befolkningen vedblevet at være en Stemning og et Krav om Nedgang i Militærugifterne, og det har ikke alene været blandt de mindre bemidlede, Arbejdere og lignende, som jeg før pegede paa, og som for en stor Del høre til Socialdemokratiet, nej, for nogle Aar siden var det ogsaa nogle af Befolkningens mest fremragende Mænd, der hørte til den Retning. Jeg mindes, da Agrarforeningen startedes i 1894, krævede den det samme, og det var ikke Smaafolk, der startede Agrarforeningen. Jeg erindrer, at en af dennes mest betydelige Mænd stod frem oppe i Aalborg for en meget stor Forsamling og erklærede, at vi maa nedad med de uproduktive Udgifter, og da han blev spurgt om, hvad han mente dermed,